

Юр'єва І.А.

к. е. н., доцент, доцент кафедри економічного аналізу та обліку,

Омїласва С.В.

студент кафедри економічного аналізу та обліку,

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

м. Харків, Україна

АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Процес забезпечення економічної безпеки підприємства, побудований на основі аналізу негативних факторів і погроз, заходів щодо керованості існуючих об'єктивних ризиків, розглядається як процес реалізації комплексу заходів для їх запобігання, або мінімізації втрат від їх впливу за різними аспектами фінансово-господарчої діяльності організації. Саме мінімізація втрат, або повне запобігання збитків, у першу чергу прогнозованих і потенційно ймовірних, а також наявних та загрозованих фінансовій стійкості промислових підприємств, становить ефективність заходів щодо забезпечення економічної безпеки підприємства [1].

Система забезпечення економічної безпеки підприємства, залежно від конкретних умов (масштаби фінансово-господарчої діяльності і т. ін.) повинна мати певні засоби власного забезпечення, опираючись на які, вона буде здатна виконувати свої завдання, і в свою чергу нормативно-правове забезпечення, куди входять норми діяльності служб організації, засоби, методи, нормативні документи, які визначають статус служби економічної безпеки і вимоги, які є обов'язковими в рамках сфери діяльності підприємства [2].

Негативні впливи, які впливають на ефективність функціонування підприємства, умовно підрозділяються на два типи: об'єктивні і суб'єктивні. До першого типу негативних впливів - об'єктивному відносяться: негативні впливи форс - мажорного характеру, причиною виникнення яких стали обставини, яких неможливо уникнути або подібні до них за своєю сутністю.

Другий тип негативних впливів містить у собі групи зовнішніх і внутрішніх факторів і впливів, рушійною силою яких і основною причиною їх виникнення є навмисні шкідливі дії людей або організацій, а також недбалість, низький професійний рівень кадрового потенціалу. Аналіз зовнішніх і внутрішніх негативних впливів, зроблений на етапі прогнозування потенційно можливих збитків, дозволить підприємству вчасно запобігти або мінімізувати втрати корпоративних ресурсів і, тим самим, вплинути на розмір прибутку (доходу).

Найважливішим аспектом в організації роботи із забезпечення фінансової безпеки підприємства і прийнятті управлінських рішень, є бюджетування заходів щодо запобігання збитків і мінімізації втрат. При виявленні, у процесі прогнозування, потенційно ймовірних погроз фінансової безпеки промислових підприємств, необхідні розрахунки вартості конкретних заходів, планованих

для їхнього запобігання в цілому, або мінімізації втрат при неможливості повного запобігання. А якщо це не відбувається, то вартісне вираження економічного ефекту може бути настільки мінімально, що реалізація заходів щодо запобігання погрози фінансової безпеки підприємств буде недоцільна і, більше того, може стати джерелом додаткових втрат ресурсів підприємства [3].

Підсумковим етапом оцінки поточного рівня забезпечення фінансової безпеки підприємства є комплексний аналіз доцільності реалізованих заходів щодо запобігання збитків і мінімізації втрат і вплив ефективності заходів на рівень прибутку (доходу) промислового підприємства. Одним із найважливіших факторів забезпечення ефективності функціонування системи безпеки підприємства є, оптимізація витрат фінансових ресурсів на її забезпечення [4].

Забезпечення безпеки фінансових ресурсів підприємства, включаючи виторг від реалізації, доходи, прибуток, притягнуті фінансові ресурси, інвестиції і т. ін. - це може бути здійснене за допомогою наступних заходів:

- ефективно управління фінансовими потоками, включаючи фінансовий менеджмент і податкове планування, податковий менеджмент, а також прогнозування і планування в оподатковуванні;
- твердий фінансовий контроль над їх використанням, включаючи внутрішній аудит, консалтинг.

Адаптивна реакція підприємства у відповідь на зовнішні зміни повинна бути економічною, тобто витрати на адаптацію підприємства до змін зовнішнього середовища повинні бути порівнянні з результатами адаптації.

Гнучкість реакції підприємства характеризується не тільки кількісними показниками, але й показником якості реакції. Якісною можна вважати реакцію, якщо вона є своєчасною, тобто від моменту початку впливу зовнішнього середовища до появи перших змін не повинно бути великого проміжку часу. Адаптивна реакція підприємства повинна бути комплексною, що означає внесення змін не тільки в одну внутрішню систему, але і у сполучені з нею внутрішні системи. Реакція підприємства на зміни зовнішнього середовища повинна бути завершеною, тобто зміни внутрішніх систем підприємства повинні носити закінчений характер.

Отже, динамічність економічних умов функціонування підприємств як суб'єктів економіки обумовлює необхідність застосування нових форм забезпечення економічної безпеки підприємства, у тому числі й побудови адаптивних систем економічної безпеки. Мета підприємства – отримання прибутку, збільшення доходів, підвищення ефективності виробництва, вимагає гнучкості цього механізму, що може бути досягнуто за допомогою включення важелів системи економічної безпеки підприємства в систему його управління [5].

Гнучкість системи реалізується за рахунок застосування індикаторів економічної безпеки, які відтворюють та ідентифікують рівень ризику. Тому впровадження індикаторного аналізу зазнають не тільки фактичні показники діяльності підприємства, але і прогностичні значення окремих факторів.

Моніторинг імовірних змін законодавства, тенденцій науково-технічного прогресу дає можливість попередити можливі ризики і дозволяє системі вчасно адаптуватися до мінливого внутрішнього та зовнішнього середовища.

Список літератури

1. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі консолідованої інформації :навчальний посібник / С.В. Кавун, А.А. Пилипенко, Д.О. Ріпка. – Х. :Вид. ХНЕУ, - 2013. – 364 с.
2. Маслак О.І., Гришко Н.Є. Управління економічною безпекою підприємства на принципах забезпечення її раціонального рівня / О.І. Маслак, Н.Є. Гришко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – № 1. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi_2013_1_198_208.pdf
3. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : монографія / Т.Г. Васильців, В.І. Волошин, О.Р. Бойкевич ; за ред. Т.Г. Васильціва. – Львів, 2012. – 386 с.
4. Іващенко О.В. Система фінансово-економічної безпеки підприємства / О.В. Іващенко, П.М. Четверіков // Scientific researches and their practical application. modern state and ways of development (2-12 October 2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/conference/he-content-ofconferences/archives-of-individual-conferences/oct-2012>.
5. Сорокіна І. В. Функціональні завдання та принципи формування системи економічної безпеки підприємства [Текст] / І. В. Сорокіна // Бізнес Інформ. – 2011. – Вип.9. – С. 119 – 123.